

Juraj Hanuliak

Záher-obáten. Etnoligvistická kontextualizace perštiny, Ústav etnologie FF UK Praha 2008.

Diplomová práce

Oponentský posudek

Juraj Hanuliak svou práci zakládá na dvou základních zdrojích čerpání informací: jednak jsou to jeho vlastní tři dlouhodobé terénní výzkumy absolvované mezi lety 2003 – 2008, jednak je to literatura, ať se již jedná o literaturu pojednávající o perské kultuře a jazyku, nebo o literaturu s konceptuálním rástrem. Autor se v práci pokouší modelovat jakýsi světónázor, obraz světa íránské kultury, současné íránské kultury a hledat jeho souvislosti s jazykem, v perštině. Jeho přínos ke studiu perské kultury a jazyku vidím především ve vidění souvislostí kulturně-jazykových, postihujících především sociální chování a jeho odraz v jazyce. Vedle kulturního rámce a především analýzy jazyka, tvořící velkou část jeho práce se pokouší o etnografii řeči, a nutno říci, že poměrně zdařile. Cíle, které si diplomant v úvodu vytkl *...seznámit čtenáře s kulturním prostředím Íránu a se základními dimenzemi íránské komunikace, ... z emického pohledu, který je nápomocný při rozboru lexikální substituci coby nástroje každodenní komunikace...*, aby dostatečně vykreslil *...sociální diferenciaci, od které interakce rozvíjí...* (s. 10). Za hlavní kapitulu práce lze spatřovat kapitolu *Hierarchie a ta'árof, deskriptivní rozbor vztahu* (s. 37-105), kde se pokouší nastínit rysy perštiny ve vztahu se sociálním chováním jedinců. Úvodní oddíl zaměřený na pochopení kultury Íránu (s. 10) by mohl být chápán jako vytýčení řekněme hlavních bodů konceptu world view jako je například časoprostor – míním tím časovou orientaci, za což lze považovat stratifikaci společnosti, a orientaci prostorovou, odlišení vnějšího a vnitřního světa (s. 25-35, kap. *Konceptualizace íránské dualismu*) -, takto explicitně však téma nediferencuje, nicméně, by stálo za úvahu, včlenit ony tématické body právě do širšího konceptu world view už proto, že v hlavní části je takový koncept kultury jasně hledán v jazyce. Závěrečné tři body, ke kterým J. Hanuliak dospěl jasně odpovídají naznačeným úvodním úkolům, opět bych dodala s možností hledání souvislostí world view.

Diplomová práce odpovídá nadmíru požadavkům kladeným na úroveň, i když je text navzdory dobrému zpracování tématu místy surrealisticky svévolný. Diplomant doslova „bombasticky vmete“ na některá místa textu odstavce – nutno podotknout, že odstavce s dobrými postřehy z jeho vlastního výzkumu v Íránu, a přesto, že on sám vidí souvislost, zdají se zdánlivě nesouvisející s ostatním textem (pro představu například s. 29 odst. začínající „Ve svržení...“). Stačilo toto tématické vyličení předem lépe uvést do souvislostí. Také četné gramatické chyby, překlady a stylistické nedůslednosti činí práci chaotickou a nepřesnou. Očekávala bych, od jedince zabývajícího se jazykem – jakýmkoli – a jeho analýzou větší jazykovou korekci.

Přes snadno odstranitelné nedostatky, jako jsou právě jazykové chyby, je práce na vysoké úrovni, hlavní přínos a propracovanost spatřuji v části věnované samotné analýze jazyka a sociálnímu propojení s jazykem, konceptualizace ta'árofu /ta'áru/ - snad bych navrhovala doplnit o možnost zamyšlení nad souvislostmi v širším rámci jako zmiňované world view -, práce je jako diplomová práce hájitelná, po odstranění nedostatků také jako rigorózní práce a navrhuji známku **v ý b o r n ě**.

Mgr. Zuzana Korecká